

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

**Матеріали всеукраїнської науково-
практичної конференції викладачів
та фахівців-практиків**

ОХОРОНА ПРАЦІ: ОСВІТА І ПРАКТИКА

**XI Всеукраїнської науково-
практичної конференції курсантів,
студентів, аспірантів та ад'юнктів**

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Львів - 2021

**МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ
УКРАЇНСЬКОЮ, АНГЛІЙСЬКОЮ ТА
ПОЛЬСЬКОЮ МОВАМИ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

*Всеукраїнської
науково–практичної конференції
викладачів та фахівців–практиків*

ОХОРОНА ПРАЦІ: ОСВІТА І ПРАКТИКА

*та
XI Всеукраїнської
науково–практичної конференції
курсантів, студентів, аспірантів та
ад'юнктів*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Львів – 2021

Голова:	Андрій КУЗИК – проректор з науково-дослідної роботи ЛДУБЖД, д.с-г.н., професор Олександр АЗЮКОВСЬКИЙ – перший проректор Національного технічного університету "Дніпровська політехніка"(НТУ «ДП»), кандидат технічних наук, професор.
Заступники голови:	Василь ПОПОВИЧ – начальник навчально–наукового інституту цивільного захисту ЛДУ БЖД, доктор технічних наук, професор; Дмитро МАТВІЙЧУК – головний редактор науково–виробничого журналу «Охорона праці»; Василь ГОЛІНЬКО – завідувач кафедри охорони праці та цивільної безпеки НТУ «ДП», доктор технічних наук, професор; Василь КОВАЛИШИН – завідувач кафедри ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій ЛДУ БЖД, доктор технічних наук, професор.
Члени оргкомітету:	Наталія БОРОДІНА – професор кафедри технології навчання, охорони праці та дизайну БІНПО, доктор технічних наук, старший науковий співробітник; Орислава ГОРНОСТАЙ – доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУ БЖД, кандидат технічних наук, доцент; Ярослав ІЛЬЧИШИН – викладач кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД, кандидат педагогічних наук. Марта ЛАБАЧ – завідувач кафедри українознавства, кандидат філологічних наук, доцент; Володимир МАРИЧ – старший викладач кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУ БЖД, кандидат технічних наук; Ольга МЕНЬШИКОВА – заступник начальника навчально–наукового інституту цивільного захисту ЛДУ БЖД, кандидат фізико–математичних наук, доцент; Олександр МІРУС – завідувач кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУ БЖД, кандидат хімічних наук, доцент; Оксана СТАНІСЛАВЧУК – доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУ БЖД, кандидат технічних наук, доцент; Галина ТЕЛЕГІНА – доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУ БЖД, кандидат медичних наук, доцент; Інга УРЯДНІКОВА – доцент кафедри технології навчання, охорони праці та дизайну БІНПО, кандидат технічних наук, доцент; Сергій ЧЕБЕРЯЧКО – професор кафедри охорони праці та цивільної безпеки НТУ «ДП», доктор технічних наук, професор; Олена ЯВОРСЬКА – професор кафедри охорони праці та цивільної безпеки НТУ «ДП», кандидат технічних наук, доцент.

**ОРГАНІЗАТОРИ
ТА ВИДАВЦІ**

Львівський державний університет безпеки
життєдіяльності

Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Науково–виробничий журнал «Охорона праці»

**Друк на різнографі
Технічний редактор,
комп'ютерна верстка
та відповідальний за друк**

Назарій ПЕТРОЛЮК

Микола Фльорко

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

ЛДУ БЖД, вул. Клепарівська, 35,
м. Львів, 79007

Контактні телефони:

(032) 233-24-79,
тел/факс 233-00-88

«Охорона праці: Освіта і практика», «Проблеми та перспективи розвитку охорони праці»: Зб.
наук. праць Всеукраїнської науково–практичної конференції викладачів та фахівців–практиків та
ХІ Всеукраїнської науково–практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів –
Львів: ЛДУ БЖД, 2021. – 251 с.

Збірник сформовано за науковими матеріалами Всеукраїнської науково–практичної конференції викладачів та фахівців–практиків
«Охорона праці: освіта і практика» та ХІ Всеукраїнської науково–практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та
ад'юнктів «Проблеми та перспективи розвитку охорони праці».

Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:

Секція 1. «ОХОРОНА ПРАЦІ: ОСВІТА І ПРАКТИКА»

Перспективи розвитку напряму “Охорона праці” в сфері освіти
Діджиталізація освітнього процесу та інформаційного простору за напрямом «Охорона праці»
Інтерактивні методи навчання при викладанні дисциплін за напрямом «Охорона праці»
Формування ризик–орієнтованого мислення у здобувачів освіти та у працівників підприємств
системи управління охороною праці.
Оцінка ризиків
Практичний досвід з охорони праці на підприємствах

Секція 2. «ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОХОРОНИ ПРАЦІ»

Стан і перспективи удосконалення системи управління та нагляду за охороною праці і промисловою безпекою
Профілактика виробничого травматизму
Технології контролю і захисту від шкідливих і небезпечних виробничих та екологічних чинників
Забезпечення безпеки і гігієни праці у підрозділах силових та спеціальних структур
Новітні інформаційні технології як інструмент підвищення рівня промислової безпеки
Культура та психологія праці
Математичні моделі в охороні праці

© ЛДУ БЖД, 2021

Здано в набір 14.04.2021. Підписано до друку
21.04.2021. Формат 60x84^{1/3}. Папір офсетний.

Ум. друк. арк. 15,5.

Гарнітура Times New Roman.

Друк на різнографі. Наклад: 100 прим.

Друк: ЛДУ БЖД

вул. Клепарівська, 35, м. Львів, 79007.

ldubzh.lviv@mns.gov.ua

За точність наведених фактів, економіко-
статистичних та інших даних, а також за
використання відомостей, що не рекомен-
довані до відкритої публікації, відповіда-
льність несуть автори опублікованих ма-
теріалів. При передруковуванні матеріа-
лів посилання на збірник обов'язкове.

раціональний режим праці та відпочинку; задоволеність працівників системою розподілу обов'язків, системою заохочення і покарання, результатами праці, рівнем матеріальної і моральної винагороди, справедливістю при оцінюванні результатів роботи; прозора кадрова політика; відповідні санітарно-гігієнічні умови; відповідність стилю керівництва характеру вирішуваних завдань, компетентності співробітників і рівню розвитку колективу тощо.

Список використаних джерел

1. Безай В.В. Управлінська діяльність. Психологічний клімат і мотивація діяльності працівників. [Електронний ресурс]. URL: <http://center.kr-admin.gov.ua/News/Bezay.pdf>.

УДК 613.6.027

КУЛЬТУРА ТА ПСИХОЛОГІЯ ПРАЦІ – ЯК ФУНДАМЕНТ ВИРОБНИЧОЇ БЕЗПЕКИ

Мезіан Р.Ю.

Безсонний В.Л., к.т.н., доцент, доцент кафедри технологій і безпеки життєдіяльності

Харківський національний економічний університет ім. С.Кузнеця

Поняття "культура охорони праці" виникло в країнах Західної Європи, у яких цю проблему досліджують не одне десятиліття, і внаслідок високого розвитку економіки досягнуто високого рівня життя населення. У цих країнах культура охорони праці стала нормою. У переважної ж більшості населення нашої країни є інші пріоритети – як нагодувати сім'ю, як вижити, сподіваючись на те, що вдасться уникнути негативних наслідків впливу шкідливих і небезпечних виробничих чинників на організм. Тому зосередити увагу на культурі охорони праці у нас дуже важко [1]. Чітке визначення поняття «культура охорони праці» відсутнє як в західних, так і вітчизняних виданнях. У цьому можна переконатися навіть за таким фактом: взяти будь-який довідник або словник з охорони праці та спробувати знайти там саме поняття «культура охорони праці», проте в результаті пошуків можна знайти масу пов'язаних понять: «клімат безпеки», «політика безпеки», «організаційний клімат», «культура спілкування» та ін. [2].

Для отримання повної картини теми необхідно розібрати кожне поняття культури та психології окремо. Що таке культура праці? Що вона в себе включає? Що таке психологія праці? Яке відношення вона має до охорони праці?

Загальне поняття культури праці: культура праці є складною характеристикою роботи, раціональної організації та сприятливих умов. Передові технології, високий професіоналізм співробітника, партнерства між учасниками спільної роботи.

Культура праці сприяє:

- Охороні здоров'я працівника.
- Розвитку почуття задоволеності роботою, гарного настрою.
- Інтересу та активності у виконанні робіт.
- Зростанню професійної кваліфікації.
- Професійної та особистої самореалізації.
- Освоєнню раціональних прийомів праці, нової техніки та технології.
- Зростанню продуктивності праці.

Важливий компонент культури праці це - трудове середовище. Трудове середовище включає в себе (температуру, вологість, повітря, освітлення, кольорове оформлення та т.і.)

До засобів праці відносяться: будівлі та споруди, інструменти та пристосування, всі види транспорту, лінії електропередач, та інше.

Все те, за допомогою чого люди взаємодіють на предмети праці та видозмінюють їх.

Середовище праці та предмети праці (те, що піддається впливу) складають засоби виробництва, в процесі праці вони постійно вдосконалюються.

Але вирішальним фактором виробництва являється людина, її робоча сила, так як засоби виробництва самі по собі ніяких матеріальних цінностей провести не можуть.

Підвищення культури праці передбачає комфортні умови праці, необхідних для здійснення ефективної трудової діяльності.

Психологія праці. Основною проблемою трудової психології є психологічний аналіз професійної та трудової діяльності. Психологія праці, вивчення прояву і розвитку людської психіки в роботі, а також відповідність людських якостей, процесу і результату роботи вимогам професії, вирішує питання професійної орієнтації, професійного відбору, професіоналізації, професійного здоров'я та ін.

Психологія роботи взаємопов'язана з іншими психологічними науками. Таким чином, загальна психологія розглядається як своєрідна теоретична основа для розуміння психологічних особливостей предмета роботи і його діяльності на різних рівнях. Ще одна «цегла» - психофізіологія, яка формує уявлення про окремих регуляторах людської діяльності. Важлива наукова інформація для психології роботи представлена віковою та педагогічною психологією, патопсихологією, соціальною психологією.

При цьому в глибинах самої психології роботи розробляються положення, які виступають теоретичною основою для інших галузей психологічної науки. Без використання таких положень психологія управління, авіації, військової, спортивної та інших галузей психології навряд чи могла б ефективно розвиватися.

Список використаних джерел

1. Горностаєв О. Б., Станіславчук О. В. Цінність культури охорони праці у виробничому процесі // Науковий вісник НЛТУ України . 2012. №4. С. 376-381.
2. Хайрулліна Л.И., Гасилов В.С. Культура охраны труда как элемент управления предприятием // Фундаментальные исследования. – 2012. – № 11-3. – С. 665-669.

УДК 159.2

ІНЖЕНЕРНА ПСИХОЛОГІЯ В СИСТЕМІ ПОЛІПШЕННЯ УМОВ ПРАЦІ

Мисліборський В.В. к.т.н., доцент кафедри будівництва та цивільної безпеки,

Романіщина О.В., к.т.н., доцент кафедри будівництва та цивільної безпеки

Хмельницький національний університет

В сучасних виробничих умовах важливу роль в надійності, безпечності праці та продуктивності технічних систем відіграє інженерна психологія.

Інженерна психологія досліджує взаємодію самої людини з різносторонніми технічними пристроями, розробляє методи пристосування техніки до психологічних характеристик людини.

Предметом інженерної психології є раціональне пристосування машин та інших знарядь праці безпосередньо до людини.

Інженерна психологія відповідає на такі питання, як: вимоги сучасної техніки до людини; психофізіологічні можливості людини, що виконує функції оператора машини; існуючі методи для характеристики людини та машини, які діють в єдиній системі «людина - машина».

Розглядаючи можливості людини під кутом зору технічних досконалостей, необхідно також налагодити роботу цієї системи, щоб механічна частина її повністю відповідала людським можливостям і компенсувала ті недоліки, які можна все ж таки знайти у людини.

Функції людини в системах «людина - машина» можуть бути різними. Вона може виступати в ролі приймача поточної інформації, що надходить в

Вакуліч Ірина, Станіславчук О.В. СУЧАСНІ УМОВИ ПРАЦІ ПЕДАГОГІВ ЗАКЛАДІВ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	201
Гармата М.В, Городник Ю.Т., Тимошук С. В. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ У ТУРИСТИЧНИХ ПОДОРОЖАХ	202
Горбенко В.С., Руденко Ю.В., Шароватова О.П. ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ У ДІЯЛЬНОСТІ ФАХІВЦЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ	205
Дементьєва А.О., Пищикова О. В., Янова Л. О. ПСИХОЛОГІЯ ПРАЦІ ЯК ОСНОВА УСПІШНОЇ ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	208
Катеринич Н.В, Лапшин О.Є., Пищикова О. В., Янова Л. О. ДОСЛІДЖЕННЯ ОСНОВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ КУЛЬТУРИ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВ.....	210
Коваленко Я.В., Марич В. М. ВПЛИВ СПОСОБУ ЖИТТЯ НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ	212
Коровай Ю., Станіславчук О.В. СОЦІАЛЬНІ ФОБІЇ ЯК ШКІДЛИВІ ВИРОБНИЧІ ЧИННИКИ.....	214
Кучма С., Станіславчук О.В. МОБІНГ ЯК ЛАТЕНТНА ФОРМА ВИРОБНИЧОЇ НЕБЕЗПЕКИ	216
Мезіан Р.Ю., Безсонний В.Л. КУЛЬТУРА ТА ПСИХОЛОГІЯ ПРАЦІ – ЯК ФУНДАМЕНТ ВИРОБНИЧОЇ БЕЗПЕКИ.....	218
Мисліборський В.В., Романіщина О.В. ІНЖЕНЕРНА ПСИХОЛОГІЯ В СИСТЕМІ ПОЛІПШЕННЯ УМОВ ПРАЦІ.....	220
Полодюк О.В., Горностай О.Б. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ У ЗБЕРЕЖЕННІ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ	222
Скриль Т.І, Нерета В.В., Фірман В.М. ОСОБЛИВОСТІ БЕЗПЕКИ У ВЕЛОТУРИЗМІ.....	224
Ткачук М. М., Фірман В.М. АНТРОПОГЕННИЙ ЧИННИК І БЕЗПЕКА В ГОРАХ. ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ	227
Хомич Ю.В., Третяк О.І. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ м. ЛЬВОВА.....	230